

53.**Zákon ze dne 8. dubna 1927
o ročním kontingentu branců, o náhradní zá-
loze a o některých změnách branného zákona.**

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Č á s t p r v n í.**§ 1.****Roční kontingent branců se zákonitou pre-
senční službou.**

(1) K zajištění potřebného mírového počtu vojska budiž z branců v jednom kalendářním roce odvedených určeno pro vykonávání zákonité presenční služby 70.000 branců s průměrným zřením k pravděpodobným úbytkům a přírůstkům v prvních měsících po nastoupení do presenční služby.

(2) Zákon ze dne 8. dubna 1927, č. 52 Sb. z. a n., jímž se stanoví mírový počet československého vojska od 1. října 1927, pozbývá platnosti dnem 1. října 1928.

Č á s t d r u h á.**§ 2.****Náhradní záloha.**

(1) Branci, kteří jsou odvedeni přes počet uvedený v předcházejícím paragrafu, zařadí se do náhradní zálohy, v níž jsou povinni podrobiti se vojenskému výcviku a vykonati cvičení ve zbrani (služební) podle ustanovení následujícího paragrafu.

(2) V prvním ročníku náhradní zálohy setrvají tito branci do téhož dne, do kterého budou branci zároveň s nimi odvedeni, kteří byli určeni k vykonávání zákonité presenční služby, v prvním ročníku I. zálohy.

§ 3.**Služební povinnost příslušníků náhradní
zálohy.**

Příslušníci náhradní zálohy se podrobí dvanactinedělnímu vojenskému výcviku a jsou povinni vykonati mimo cvičení ve zbrani (služební) mužstvu v záloze branným zákonem stanovená ještě jedno mimořádné čtyřnedělní cvičení ve zbrani (služební) podle ustanovení branných předpisů.

§ 4.**Výběr a určování pro náhradní zálohu.**

(1) Pro zařazení do náhradní zálohy se na podanou žádost určí:

- a) branci, kteří jsou živiteli rodiny (§ 5),
- b) branci, kteří jsou majetníky zděděné zemědělské usedlosti menšího a středního rozsahu (§ 6),
- c) branci, kteří z jiných důvodů rodinných, hospodářských, sociálních a pod. zasluhují zvláštního zření (§ 7).

(2) Žádost, aby byl zařazen do náhradní zálohy, musí bránc podati u odvodní komise, jakmile mu bylo oznámeno, že je odveden. Nastanou-li okolnosti, jež by odůvodňovaly zařazení brance do náhradní zálohy, teprve po odvodu, lze podati žádost po odvodu, až do dne zařazení, nejdéle do 15 dní poté, co zmíněná okolnost nastala, a to u politického úřadu I. stolice místa trvalého bydliště. Žádost třeba vždy řádně odůvodniti a doložiti; má-li býti zjištěna neschopnost k výdělku mužského příslušníka rodiny podle ustanovení § 5, odst. (3), je tento příslušník rodiny povinen dostaviti se — a to, je-li žádost podána u odvodní komise, zároveň s žadatelem — k odvodní komisi, aby mohl býti podroben osobní prohlídce.

(3) Žádosti za zařazení do náhradní zálohy, které byly podány u odvodní komise, odevzdá předseda komise neprodleně politickému úřadu I. stolice místa trvalého bydliště. Tento úřad je — stejně tak jako žádosti, které ho přímo došly podle ustanovení předcházejícího odstavce po odvodu — s největším urychlením přezkoumá a, třeba-li, po vyšetření a slyšení příslušných zájmových korporací doplní, načež je zašle neprodleně se svým dobrým zdáním domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství tak, aby, pokud možno, tam došly nejpozději 1. července. Doplňovací okresní velitelství podá k dobrému zdání politického úřadu I. stolice své vyjádření a předloží spisy takto doplněné smíšené komisi zřízené v jeho sídle, jež pak vybere a určí brance pro náhradní zálohu s konečnou platností v počtu, který na dotčený doplňovací okres přikáže ministerstvo národní obrany podle odvodních výsledků (§ 8). Organizaci a řízení těchto smíšených komisí upravuje vládní nařízení; při rovnosti hlasů rozhoduje mínění předsedovo. Při výběru a určování branců pro náhradní zálohu třeba přihlížeti především k brancům uvedeným v § 5 a 6.

(4) Zjistí-li se dodatečně, že určení pro náhradní zálohu bylo vylákáno nesprávnými

údaji neb doklady, anebo že důvody pro toto určení pominuly, zruší domovské doplňovací okresní velitelství v dohodě s domovským politickým úřadem I. stolice, není-li tu snad jiných důvodů pro určení dotčeného brance pro náhradní zálohu, toto určení a povolá brance k nastoupení do presenční služby, a to u těch branců, u nichž důvody pro původní určení pominuly, jen na takovou dobu, po níž by byl branec musil ještě v presenční službě pobýti, kdyby nebyl býval určen pro náhradní zálohu. Nedohodnou-li se tyto úřady, rozhodne s konečnou platností zemské vojenské velitelství po slyšení politického úřadu II. stolice. Týmž způsobem rozhoduje se o odvoláních podaných do zrušovacího rozhodnutí doplňovacích úřadů I. stolice. Odvolání toto třeba podati do 15 dní u domovského doplňovacího okresního velitelství.

§ 5.

Živitelé rodiny.

(1) Za živitele rodiny se považuje:

a) jediný syn otce k výdělku neschopného nebo ovdovělé matky,

b) zemřel-li otec, jediný vnuk děda k výdělku neschopného, nebo ovdovělé báby, nemají-li syna k výdělku schopného,

c) jediný vlastní nebo nevlastní bratr sourozenců nemajících otce nebo sourozenců zcela osiřelých,

d) jediný nemanželský syn neprovdané matky, nebo zemřela-li, nemanželský vnuk (se strany mateřské) děda k výdělku neschopného, nebo ovdovělé báby, nemají-li jiného vnuka nebo syna k výdělku schopného, a to ve všech těchto případech jen tehdy, závisí-li výživa výše jmenovaných osob skutečně na dotčeném branci a plní-li tento prokázaně tuto povinnost.

(2) Jedinému synu, vnuku, bratru třeba na roveň klásti toho, jehož jediný bratr, nebo všichni ostatní bratři (i nevlastní) vykonávají činnou službu vojenskou nebo jsou mladší než 17 let, nebo jsou ke každému výdělku neschopní pro nevléčitelnou chorobu duševní nebo tělesnou, nebo nejsou s to, aby sami vyživilí osoby, jež jsou odkázány na výživu brancovu.

(3) Neschopnost k výdělku otce (děda) zjišťuje odvodní komise zpravidla osobní prohlídkou, již se musí podrobiti otec (děl), který žádá, aby byl jeho syn (vnuk) zařazen do náhradní zálohy. Vyskytne-li se u odvodní komise při osobní prohlídce různost mínění

o výdělečné schopnosti, přezkoumá se schopnost k výdělku komisí přezkoušecí. Podrobnosti upravuje vládní nařízení.

(4) K žádosti třeba připojití průkaz o tom, že od zařazení brance do náhradní zálohy skutečně závisí výživa osob uvedených v odst. (1) a že branec je opravdu živitelem rodiny.

(5) Lze-li již předem určit, že poměry, odůvodňující zařazení do náhradní zálohy, pominou v době do 1. října toho roku, v němž branec dokončí 24. rok věku, bude branci povolen jen odklad presenční služby do 1. října toho roku, v němž nastane příslušná změna poměrů.

§ 6.

Majetníci zděděných zemědělských usedlostí menšího a středního rozsahu.

(1) Za zemědělské usedlosti menšího a středního rozsahu (selské usedlosti) třeba považovati takové samostatné zemědělské podniky, jejichž majetník musí obstarávati své hospodářství sám; další podmínkou je, že provozování takového podniku musí býti výhradním nebo aspoň hlavním povoláním dotčeného majetníka a zároveň výhradním anebo aspoň hlavním pramenem obživy pro něho a jeho rodinu. Při tom třeba přihlížeti zvláště též k poloze usedlosti a jejímu zadlužení.

(2) Za zděděnou usedlost třeba považovati též usedlost převzatou právním jednáním mezi živými, jestliže předcházející majetník mezitím zemřel a usedlost by podle zákonné posloupnosti bez toho připadla nynějšímu majetníku, byť i jen z části. Zdědí-li branec jen část zemědělské usedlosti a nabude-li zbývající části právním jednáním mezi živými, třeba tento způsob nabytí klásti na roveň dědictví. Totéž platí, nabude-li dědic celé usedlosti na základě dědického ujednání zákonných dědiců.

(3) Byla-li zemědělská usedlost rozdělena na základě posledního pořízení nebo vzájemnou dědickou dohodou na několik samostatných usedlostí, může každý z dědiců žádati za poskytnutí výhody podle tohoto paragrafu, vyhovuje-li rozsah usedlosti jemu připadlé podmínkám uvedeným v odst. (1) a hospodářší-li též skutečně sám na této usedlosti.

§ 7.

Branci, kteří z rodinných, hospodářských, sociálních a jiných důvodů zasluhují zvláštního zření.

(1) K brancům uvedeným v § 4, odst. (1),

písm. c), patří především majetníci malých a středních živností nebo obchodů, pak branci, na jejichž výdělkové činnosti sice závisí výživa příslušníků rodiny, kteří však nevyhovují všem podmínkám § 5, a branci, kteří z důvodu polního hospodářství, vzdělání k občanskému povolání a jiných závažných, zejména sociálních důvodů zasluhují zvláštního zření.

(2) Za malé a střední živnosti a obchody se při provádění tohoto zákona považují takové živnostenské a obchodní podniky, jejichž výnos nedovoluje vydržovati náhradní pracovní síly, takže majetník musí obstarávati podnik sám, po případě nejvýše s jedním zaměstnancem; při tom všeobecná výdělková daň (bez přírážek) z podniku toho předepsaná nesmí převyšovati částky stanovené vládním nařízením.

(3) Ustanovení posledního odstavce § 5 platí též při určování branců z důvodů uvedených v tomto paragrafu.

§ 8.

Vyúčtování a vyrovnávání kontingentu.

(1) Každoročně k 1. červenci se podle domovských doplňovacích okresů zjistí, kolik branců bylo odvedeno v době od 1. ledna do 1. července, počítajíc v to i ty osoby, které vstoupily dobrovolně do branné moci, a kolik žádostí, týkajících se branců příslušných domovským právem do dotčeného doplňovacího okresu, podle souhlasného mínění doplňovacích úřadů I. stolice, uvedených v § 4, odst. (3), vyhovuje pro zařazení do náhradní zálohy.

(2) Číslo, o něž převyšují uvedené odvodní výsledky kontingent, uvedený v § 1 a určený ministerstvem národní obrany, činí počet těch, kteří mají býti zařazení do náhradní zálohy. Tento počet rozvrhne ministerstvo národní obrany na jednotlivé domovské doplňovací okresy v poměru počtu branců, jejichž žádosti byly z těchto doplňovacích okresů uznány oběma doplňovacími úřady za vyhovující pro zařazení do náhradní zálohy.

(3) Počet odvedených branců, vykázaný v dotčeném doplňovacím okrese ke dni 1. července, tvoří po odečtení čísla, které na tento okres ministerstvo národní obrany přikáže pro určení do náhradní zálohy, kontingent tohoto doplňovacího okresu pro dotčený kalendářní rok.

(4) Branci, kteří přibudou do kontingentu po 1. červenci (dodatečným odvodem, dobrovol-

ným vstupem, nastoupením branců, jimž byl povolen v minulých letech odklad presenční služby a pod.), tvoří přírůstek kontingentu, který, nebude-li vyrovnán stejnoměrným úbytkem kontingentu (povolením odkladu odvedeným brancům, propuštěním z branné moci a pod.), třeba odstraniti dodatečným přeložením vyhovujících branců do náhradní zálohy nebo přeložením na trvalou dovolenou.

(5) Není-li dostatečný počet uchazečů, vyhovujících podmínkám pro zařazení do náhradní zálohy, přeloží se až do vyčerpání počtu uvedeného v odst. (2) potřebný počet branců na trvalou dovolenou.

§ 9.

Zrušení zákona č. 370/1922 Sb. z. a n. a ustanovení přechodná.

(1) Zákon ze dne 7. prosince 1922, č. 370 Sb. z. a n., jímž se stanoví výhody v plnění branné povinnosti, se zrušuje.

(2) Žádosti za poskytnutí výhody brancům odvodního ročníku 1927 vyřídí se podle dosud platných ustanovení. Práva a povinnosti branců, jimž byla nebo bude výhoda v plnění branné povinnosti přiznána, řídí se rovněž dosud platnými ustanoveními.

Část třetí.

§ 10.

Změny branného zákona.

Branný zákon republiky Československé ze dne 19. března 1920, č. 193 Sb. z. a n., se mění a doplňuje takto:

I.

V § 2 se nahrazují první čtyři odstavce těmito ustanoveními:

„Branná povinnost je všeobecná a musí býti vykonávána osobně podle ustanovení tohoto zákona.

Branné povinnosti podléhají všichni českoslovenští státní příslušníci mužského pohlaví ve věku dále uvedeném; kromě státních příslušníků československých podléhají branné povinnosti též muži téhož věku trvale bydlící na území republiky Československé, kteří nemohou prokázati jinou státní příslušnost. Cizí státní příslušníci mužského pohlaví, vstoupivší podle ustanovení posledního odstavce § 12 dobrovolně do československé branné moci, podléhají branné povinnosti po dobu, na kterou se zavázali.

Branná povinnost obsahuje povinnost odvodní a služební; k služební povinnosti patří buď povinnost k presenční (po případě další činné) službě a k službě v záloze, nebo povinnost ke službě v náhradní záloze, anebo povinnost k činné službě vojenských osob z povolání a ve výslužbě, a to v míru, za mobilisace a ve válce.

Branná povinnost se počíná začátkem roku, v němž občan dovrší 20. rok věku (u dobrovolníků dnem dobrovolného vstupu) a přestává koncem roku, v němž dokončí 50. rok věku, vyjma případy uvedené v předposledním odstavci § 12. To platí též pro superarbitrované důstojníky a rotmistry v záloze (s výslužným a bez výslužného [mimo službu]), nejsou-li k veškerým službám nezpůsobilí. Důstojníci a rotmistři z povolání podléhají branné povinnosti po dobu své činné služby; po přeložení do výslužby přísluší jim branná povinnost až do konce toho roku, v němž dokončí 60. rok věku. Branná povinnost důstojníků a rotmistrů ve výslužbě trvá i tehdy, jestliže po přeložení do výslužby nepoživají výslužného. Příslušníci četnictva přeložení do výslužby mají brannou povinnost v témže trvání jako důstojníci a rotmistři z povolání.

Osoby, které branné povinnosti se zřetelem na svůj věk již nepodléhají, mohou se svolením vojenské správy setrvat dále v branné moci, čímž přejímají na sebe další brannou povinnost; propustiti tyto osoby z branné moci na vlastní žádost lze vždy jen koncem roku; za mobilisace a ve válce není takové propuštění z branné moci dovoleno.

Pokud mohou býti státním příslušníkům československým, trvale usedlým v cizině, zvláště pak v mimoevropských zemích (mimo pobřežní země Středoziemního a Černého moře), poskytnuty úlevy ve vykonávání branné povinnosti, stanoví vládní nařízení.“

II.

§ 9 se doplňuje takto:

1. Odstavec třetí se na konci doplňuje takto:

„Osoby, které zameškaly odvod vlastními zaviněním, mají — byly-li později odvedeny — tutéž povinnost k zákonitě presenční službě a ke službě v záloze, jako kdyby byly odvedeny v té odvodní třídě, za niž jsou dodatečně odvedeny.“

2. Za odstavcem třetím se jako nový odstavec vkládá toto ustanovení:

„Cizinci, kteří nabyli československé státní příslušnosti teprve po onom roce, v němž do-

končili 22. rok věku, podléhají rovněž odvodní povinnosti, avšak jen tehdy, jestliže československé státní příslušnosti nabyli před 31. prosincem toho roku, v němž dokončí 40. rok věku; nabyli-li československé státní příslušnosti později, odvodní povinnosti v míru nepodléhají.“

3. Dosavadní odstavec čtvrtý se doplňuje takto:

„počítajíc v to i potřebné nemocniční vyšetření; náklady na dostavení k odvodu hradí každá odvodem povinná osoba sama, cestovní náklady ke komisi přezkoušecí mohou jí býti na žádost vojenskou správou nahrazeny, nebo obecním (městským) úřadem na vrub vojenské správy zálohou vyplaceny, leč by se přezkoušení dělo z její viny. Nedostaví-li se osoba odvodem povinná k odvodu, postará se politický úřad o to, aby byla zákonnými prostředky dodatečně předvedena, a je-li podezření, že by mohla utéci, může býti až do předvedení úředně zadržena.“

4. Za dosavadní odstavec čtvrtý se připojí nový odstavec tohoto znění:

„Jakým způsobem mají splniti odvodní povinnost osoby, které dlejí mimo československé státní území, stanoví vládní nařízení. Bude-li jim povoleno podrobiti se lékařské prohlídce u československého zastupitelského úřadu v cizině, jsou povinny, nejsou-li zcela nenačetné, nahraditi náklad na takovou lékařskou prohlídku; rovněž jsou povinny nésti cestovní náklady k této prohlídce ze svého.“

III.

§ 10 se mění takto:

První věta odstavce pátého se nahrazuje tímto ustanovením:

„žádost za odklad presenční služby třeba podati neb aspoň ústně ohlásiti odvodní komisi, jakmile bylo žadateli oznámeno, že je odveden. Nastaly-li okolnosti, odůvodňující odklad presenční služby, teprve po odvodu, může býti žádost za odklad presenční služby podána i po odvodu, nejpozději však do dne, kterého má dotčená osoba nastoupiti do presenční služby, a to u domovského politického úřadu I. stolice. Žádost za odklad presenční služby, jež byla při odvodu jen ústně ohlášena, musí býti podána řádně odůvodněná nejdéle do 15 dnů po odvodu u domovského politického úřadu I. stolice. V téže lhůtě třeba předložiti doklady k žádosti za odklad, jež byla podána odvodní komisi bez náležitých dokladů. O žádostech za odklad presenční

služby podaných přímo odvodní komisi, rozhodne tato komise podle možnosti ihned;“

IV.

§ 13 zní takto:

„Doplňování důstojníků, rotmistrů a poddůstojníků.

O doplňování důstojníků, rotmistrů a poddůstojníků, pokud není upraveno ve zvláštních zákonech, platí příslušné služební předpisy.

Vojenské osoby, které za své presenční služby prokázaly theoreticky i prakticky způsobilost zastávat služební funkci důstojníka, mohou býti v mezích organizační potřeby již za své presenční služby jmenovány podporučíky presenční služby. Tito podporučíci presenční služby obdrží služné jako podporučíci v záloze; o jejich nárocích na zaopatřovací požitky platí rovněž stejné předpisy jako pro podporučíky v záloze. Ostatní jejich náležitosti stanoví se vládním nařízením.“

V.

§ 14 se doplňuje takto:

1. Druhý odstavec se doplňuje touto větou: „Tímto dnem se stávají zařazení příslušníky branné moci (vojenskými osobami).“

2. Za druhý odstavec se připojuje nový odstavec tohoto znění:

„Bude-li pro určité zbraně (služby) nebo pro určité kategorie branců stanoven všeobecně jiný nástupní termín než 1. říjen, může ministerstvo národní obrany naříditi zařazení dnem tohoto odchýlného nástupního termínu; osoby, jimž byl povolen odklad presenční služby, zařadují se vždy 1. říjnem odvodního roku.“

VI.

V § 15 se v druhém odstavci na konci nahrazují slova „tři měsíců“ slovy „šesti měsíců“, a jako čtvrtý odstavec se připojuje toto ustanovení:

„Ustanovení tohoto paragrafu platí též o nastoupení do vojenského výcviku.“

VII.

§ 17 se doplňuje novými třemi odstavci tohoto znění:

„Povinnost k další činné službě mají též osoby, které byly zdokonaleny ve zvláštních služebních odvětvích vojenského povolání, nebo obdržely náhradu studijních nákladů,

nebo byly na žádost vycvičeny v některých služebních odvětvích (na př. na vojenské hudební škole, na vojenské škole pro odborný dorost letectva, hudební elévové, elévové zeměpisného ústavu); tento závazek se řídí ustanoveními platnými v době jeho převzetí.

Osoby, které jsou v době, kdy by jim končila zákonitá presenční služba, v trestu na svobodě, jímž jsou službě odňaty, propustí se do poměru mimo činnou službu teprve tehdy; až uvedený trest odpykají a nahradí zameškanou presenční službu, jsou-li k tomu povinny podle ustanovení § 18.

Pokud se tento neb jiné zákony zmiňují o zákonité presenční službě nebo o presenční službě bez bližšího označení, sluší tím rozuměti vedle pravidelné presenční služby uvedené v prvním odstavci též další činnou službu podle posledního odstavce § 61 a zákona ze dne 8. dubna 1927, č. 51 Sb. z. a n., o délce presenční služby.“

VIII.

§ 18 zní takto:

„Nahrazování zameškané presenční služby.

Osoby v presenční službě, které zameškají službu

a) trestem neb vazbou, uvalenou na ně v trestní věci, jež skončila rozsudkem odsuzujícím,

b) zběhnutím z činné služby, samovolným vzdáním, překročením dovolené nebo dovolenou přesahující dobu pravidelné dovolené (dovolené bez zvláštních důvodů),

jsou povinny nahraditi takto zameškanou dobu, pokud zameškání samo o sobě nebo spolu se ztrávenou dovolenou přesahuje úhrnem dobu příslušející pravidelné dovolené (dovolené bez zvláštních důvodů). Pokud třeba nahraditi presenční službu zameškanou nemocí neb zdravotní dovolenou, stanoví vládní nařízení.

Přeložením na trvalou dovolenou se presenční služba zpravidla přerušuje; pokračuje se v ní teprve ode dne opětného nastoupení do činné služby.

Ustanovení tohoto paragrafu platí obdobně též o dvanáctinedělním vojenském výcviku.“

IX.

V § 19 se nahrazuje druhá věta ustanovením tohoto znění:

„Děle sloužícími třeba však rozuměti jen ty osoby dobrovolně dále činnou službu konající, které byly do poměru děle sloužících převzaty

jakožto vyhovující všem podmínkám příslušného služebního předpisu; jen na tyto osoby se vztahují ustanovení zákona ze dne 8. dubna 1927, č. 54 Sb. z. a n., o umísťování děle sloužících poddůstojníků. V kterých případech lze jako děle sloužící přijmouti též osoby v druhém odstavci § 17 uvedené, stanoví příslušné služební předpisy, které obsahují též ostatní podrobnosti o další činné službě děle sloužících a o ostatních druzích dobrovolného dalšího konání činné služby.“

X.

§ 20 zní takto:

„Služební povinnost příslušníků náhradní zálohy.

Příslušníky náhradní zálohy jsou:

a) osoby, které byly do náhradní zálohy zařaděny nebo přeloženy pro překročení stanoveného ročního kontingentu branců, dále

b) osoby, které byly odvedeny po nabytí československé státní příslušnosti teprve po onom roce, v němž dokončily 22. rok věku, jakož i

c) osoby, které byly odvedeny bez vlastního zavinení teprve po 31. prosinci toho roku, v němž dokončily 22. rok věku.

Příslušníci náhradní zálohy jsou povinni podrobiti se dvanáctinedělnímu vojenskému výcviku a vykonati cvičení ve zbrani (služební) podle § 22, jež jim podle jejich věku přísluší.“

XI.

§ 22 se mění a doplňuje takto:

1. V odstavci prvním

a) nahrazují se na začátku slova „Záložníci jsou povinni“ slovy „Mužstvo v záloze jest povinno“,

b) na konci se připojují tato ustanovení: „Mužstvo, propuštěné předčasně z presenční služby nebo zařaděné (přeložené) do náhradní zálohy, jest povinno kromě cvičení, k nimž jest povinno mužstvo v záloze, ještě jedním čtyřnedělním cvičením podle ustanovení branných předpisů.“

2. V odstavci třetím se nahrazují slova „Záložní důstojníci“ slovy „Důstojníci a rotmistři v záloze“.

3. Odstavec třetí se doplňuje tímto ustanovením:

„Cvičení, která vykonali jako příslušníci mužstva, se jim započítávají do úhrnného počtu cvičení. Důstojníci a rotmistři z po-

volání, přeložení do zálohy, jsou povinni jen těmi cvičeními v záloze, jež na ně podle jejich věku připadají.“

4. V odstavci čtvrtém

a) za slova „příslušníci první zálohy“ se vkládají slova „a náhradní zálohy téhož věku“,

b) na konci se připojuje tento dodatek: „Výjimečné cvičení stejného trvání může naříditi též vláda, vyžaduje-li toho mimořádně brannost státu.“

5. Místo odstavce pátého se vkládají tyto tři odstavce:

„Kromě povinných cvičení může býti povoleno konání cvičení dobrovolných.

Se souhlasem osoby cvičením povinné může býti povoleno u některých zbraní vykonati větší počet kratších cvičení v úhrnné délce stanovené v předcházejících ustanoveních.

O nahrazování zameškané doby cvičení platí obdobně ustanovení prvního odstavce § 18; vládní nařízení stanoví, jak nakládati po té stránce s osobami, které za cvičení byly vazbou nebo trestem odňaty službě. Osoby, které jsou v době, kdy by jim končilo cvičení, v trestu na svobodě, jímž jsou službě odňaty, přeloží se do poměru mimo činnou službu teprve tehdy, až uložený trest odpykají a nahradí zameškanou dobu cvičení, jsou-li k tomu povinny.“

XII.

§ 24 se doplňuje takto:

1. V nadpise se nahrazuje slovo „záložníků“ slovy „příslušníků zálohy a náhradní zálohy“.

2. V prvním odstavci vkládají se na počátku za slova „Příslušníci zálohy“ slova „a náhradní zálohy“.

XIII.

§ 25 se mění a doplňuje takto:

1. V nadpise se doplňují za slovem „důstojníků“ slova „a rotmistřů“.

2. Připojuje se nový odstavec tohoto znění: „Ustanovení tohoto paragrafu platí též o rotmistrech z povolání.“

XIV.

§ 27 se mění a doplňuje takto:

1. V nadpise se nahrazují slova „Mimořádné povolání zálohy“ slovy „Mimořádná opatření“.

2. Za slovem „zálohy“ se vkládají slova „a náhradní zálohy“.

3. Připojují se nové odstavce tohoto znění:

„V mimořádných případech může president republiky po slyšení vlády naříditi též, jsou-li pro to naléhavé důvody, aby byli povoláni příslušníci určitých speciálních služebních odvětví k výjimečné činné službě v míru na dobu nezbytné potřeby, bez rozdílu, ke kterým ročníkům zálohy neb náhradní zálohy dotčení příslušníci patří.“

V mimořádných dobách může president republiky po slyšení vlády naříditi, aby k výjimečné službě v branné moci byli přidrženi příslušníci četnictva, pohraničních stráží a pohraniční finanční stráže; tyto zaměstnanci podléhají po dobu této své výjimečné služby vojenské soudní a kázeňské pravomoci.“

XV.

§ 28 se mění a doplňuje takto:

1. V odstavci prvním, písm. a), se nahrazují slova „všech osob v tom roce odvedených“ slovy „odvedených osob“.

2. V odstavci prvním, písm. d), se nahrazují na začátku slova „opětný odvod příslušníků všech ročníků podléhajících pravidelné povinnosti branné“ slovy „(opětný) odvod mužů nepřekročivších rok, v němž dokončili nebo dokončí 50. rok věku“, a na konci se připojí toto ustanovení: „anebo nebyli podrobeni odvodu proto, že nabyli československé státní příslušnosti po 31. prosinci toho roku, v němž dosáhli 40. roku věku.“

3. Poslední odstavec se nahrazuje tímto ustanovením:

„Osoby, které byly podle ustanovení prvního odstavce, písm. a), předčasně zařaděny, stávají se dnem zařazení příslušníky branné moci (vojenskými osobami) a podléhají téže služební povinnosti jako při zařazení pravidelném. Osoby, které byly podle ustanovení prvního odstavce, písm. c), předčasně odvedeny, třeba zařaditi dnem odvodu do branné moci, čímž se na ně rozšíří služební povinnost; pokud bude předčasně odvedeným osobám započítána činná služba do presenční služby, a kdy budou přeloženy do zálohy, bude stanoveno zvláště. Osoby, které byly při odvodech vykonaných podle ustanovení prvního odstavce, písm. d), odvedeny, zařadí se dnem odvodu do zálohy, v níž jsou povinny činnou službou až do své demobilisace; po provedené demobilisaci podléhají podle svého věku stejným povinnostem jako ostatní pří-

slušníci zálohy. Ostatní osoby, jichž bylo podle ustanovení prvního odstavce použito k zvýšení nebo doplnění počtu československé branné moci, stávají se příslušníky branné moci na dobu tohoto použití a podléhají po tu dobu vojenské soudní a kázeňské pravomoci.“

XVI.

§ 30 se doplňuje takto:

„Až do rozhodnutí jsou dotčené osoby příslušníky branné moci (vojenskými osobami).“

XVII.

§ 31 se mění a doplňuje takto:

1. V odstavci prvním se nahradí na konci slova „ministerstva národní obrany“ slovy „vojenských úřadů“.

2. V odstavci druhém se nahradí slova „podůstojníků z povolání“ slovy „rotmistrů z povolání“.

3. Ustanovení třetího odstavce se zrušuje.

4. V posledním odstavci

a) doplňují se na začátku za slovy „Propuštění z branné moci“ slova „(z povinností branným zákonem uložených)“,

b) na konci se připojuje toto:

„Tuto lhůtu lze na žádost prodloužiti. V kterých případech lze propuštění z branné moci nebo z povinností branným zákonem uložených provést u osob trvale usedlých v cizině bez žádosti za povolení k vystěhování, stanoví vládní nařízení, jež obsahuje též bližší ustanovení o tom, jak postupovati s hlediska branného zákona, jde-li o ztrátu státního občanství podle § 30 až 33 zák. č. L/1879, jakož i v případech, kdy se českoslovenští státní příslušníci stali příslušníky cizího státu podle mírových smluv a jiných mezistátních ujednání.“

XVIII.

§ 32 se pozměňuje takto:

1. V čís. 3 se připojí na konci slova „nebo k vojenskému výcviku“;

2. Čís. 5 zní takto:

„příslušníci zálohy a náhradní zálohy, jakož i vojenské osoby přeložené do výslužby;“

XIX.

§ 34 se doplňuje takto:

1. V nadpise a v prvním odstavci se vkládají za slova „nenastoupili presenční služby“ slova „nebo vojenského výcviku“.

2. V odstavci druhém, čís. 1, na konci vkládají se před citací „(§ 32, bod 3)“ slova „a k vojenskému výcviku“.

XX.

§ 36 se mění a doplňuje takto:

1. V odstavci prvním se nahradí slova „politický úřad druhé stolice“ slovy „politický úřad I. stolice v dohodě s vojenským doplňovacím úřadem I. stolice; nedojde-li k dohodě, rozhoduje o věci politický úřad II. stolice po slyšení zemského vojenského velitelství.“

2. Druhý odstavec zní takto:

„Odvedení, kteří dosud nenastoupili presenční služby neb vojenského výcviku, pak osoby v presenční službě a ve vojenském výcviku, jakož i vojenské osoby z povolání potřebují k sňatku povolení vojenského úřadu.“

Totéž platí o vojenských osobách konajících další činnou službu, dále o vojenských osobách ve výslužbě, povolaných přechodně k činné službě, a o vojenských osobách jsooucích v místním zaopatření vojenské invalidovny, jakož i o vojenských osobách na trvalé dovolené, jichž povinnost k zákonité presenční službě skončí později než za tři měsíce. Jinak není k sňatku potřebí zvláštního úředního povolení.“

XXI.

§ 40 se mění a doplňuje takto:

1. Nadpis zní: „Opominutí předepsaného hlášení a nedovolený vstup do cizích vojenských služeb.“

2. Připojuje se nový odstavec tohoto znění:

„Stejně se trestá, není-li čin přísněji trestný, kdo bez povolení uvedeného v § 6 vstoupí do cizích vojenských služeb nebo v nich setrvává.“

XXII.

§ 45 se doplňuje takto:

1. V druhém odstavci se vkládají za slovy „nebo činné službě jiného druhu“ slova „nebo aby dosáhl pro sebe nebo pro jiného zařazení (přeložení) do náhradní zálohy“.

2. V témže odstavci se nahrazuje slovo „záložníků“ slovy „příslušníků zálohy a náhradní zálohy“.

XXIII.

V § 47 se poslední slovo „záložníků“ nahrazuje slovy „příslušníků zálohy a náhradní zálohy“.

XXIV.

§ 57 zní takto:

„Ustanovení o souběhu a o dolní hranici trestních sazeb.“

Trestních ustanovení § 47 až 51 a § 56, odst. (2), jest jen tenkráté použití, nečiní-li trestné jednání uvedené v těchto paragrafech skutkovou podstatu činu podléhajícího přísnějšímu trestu.

U trestů na svobodě podle § 43 až 52 činí dolní hranice trestní sazby:

a) tři dny u trestů do jednoho měsíce (§ 43),

b) šest dnů u trestů do tří měsíců (§ 43, 45, 47, 52),

c) čtyři týdny u trestů do jednoho roku (§ 44, 45, 48),

d) šest týdnů u trestů do dvou let (§ 49) a

e) dva měsíce u trestů do tří let (§ 46, 48, 50, 51).“

XXV.

§ 65 se doplňuje takto:

„Náklady, jež jim z tohoto spolupůsobení vznikají, hradí ze svého.“

XXVI.

V § 66 se doplňuje první odstavec takto:

„Toto ustanovení neplatí o podáních, jimiž se žadatel domáhá zvláštní výhody nebo prospěchu pro sebe nebo svého příslušníka, nebo která se plnění branné povinnosti přímo netýkají.“

Část čtvrtá.

§ 11.

Účinnost zákona a jeho provedení.

(1) Ustanovení § 10 nabývá účinnosti dnem vyhlášení, ostatní ustanovení pak dnem 1. ledna 1928.

(2) Provést tento zákon se ukládá ministru národní obrany v dohodě se zúčastněnými ministry.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r.

Udržal v. r.